

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.049/218/4.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János
a tanács elnöke
Dr. Magyarfalvi Katalin
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Független Rendőr Szakszervezet
jogtanácsos

Az alperes: Heves Megyei Rendőr-főkapitányság

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: illetmény-különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Egri Törvényszék
2.Mf.20.155/2017/4.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Egri Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság

7.M.135/2017/5.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.155/2017/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes a alperes nevenál középfokú besorolású munkakörben áll közalkalmazotti jogviszonyban. Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 7.M.403/2015/4. számú ítéletével az alperest kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek a 2013. augusztus 1. és 2015. december 31. közötti időre 390.700 forint illetmény-különbözetet. Az elsőfokú ítéletet az Egri Törvényszék a 2.Mf.20.124/2016/5. számú ítéletével helybenhagyta. A jogerős ítélet szerint a felperes

2015. évben havi 122.000 forint garantált bérminimumra és 15.125 forint munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre, illetmépótlékok nélkül összesen 137.125 forint illetményre volt jogosult. Az alperes a felperes illetménye 2016. január 1-jei hatállyal történő változásáról szóló értesítést követően a felperes részére 2016. január 1. és október 31. között - pótlékok nélkül - havi 129.000 forint összegű illetményt folyósított.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes keresetében a 2016. január 1. és október 31. közötti időszakra a korábbi jogerős ítéletben megállapított és az alperes által ténylegesen kifizetett illetmény különbözete, összesen 81.250 forint és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy az egyoldalúan végrehajtott illetmény kiegészítés nem vezethetett az összilletménye csökkenéséhez.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményelemnek a garantált illetményelemhez sorolása eredményeként a megállapított összeg elérte a felperesre irányadó garantált illetményminimum összegét.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság az alperest - a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 21. § (1) és (3) bekezdése, 24. § (2) bekezdése, 66. § (1) és (9) bekezdése, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 58. §-a alkalmazásával - 81.250 forint illetmény-különbözet és kamata megfizetésére kötelezte.
- [5] Az ítéleti érvelés szerint a közalkalmazott garantált illetményének a kinevezésben/átsorolásban a besorolási osztályok, az irányadó fizetési osztály, fizetési fokozat alapján megállapított illetmény minősül. A felperes jogszerű illetményének összege a korábbi jogerős ítélet szerint 2015. évben 137.125 forint volt, amelyet az alperes - a Kjt. 66. § (9) bekezdését megsértve - a peresített időszakban alacsonyabb, havi 129.000 forintban folyósított. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a munkáltató csak olyan mértékig jogosult csökkenteni, hogy a közalkalmazott összilletménye ne csökkenjen, ami nem minősül a kinevezés egyoldalú módosításának. Az összilletmény csökkenését tiltó rendelkezésekre figyelemmel a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész a vitás időszakban 8.125 forint összeg erejéig volt csökkenthető, az alperes azonban azt teljes egészében megvonta, ezért a felperes jogosult az illetmény-különbözetre.
- [6] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az ítélet indokolása szerint a felperest 2015. évben megillető illetmény helyes összege munkaügyi perben került megállapításra, a felperest a 2016. évi illetmény megállapításakor olyan helyzetbe kellett hozni, mintha az alperes a 2015. évi illetményt helyesen

állapította volna meg. A felek között a 2015. évre megállapított illetmény csökkenése tárgyában nem jött létre közös megegyezés, az alperes a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt egyoldalúan teljes egészében nem vonhatta meg. Az egyoldalú illetmény változtatásnak korlátja van: a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egyoldalúan csak úgy csökkenthető, hogy az összilletmény ne csökkenjen, annak el kell érnie az előző évi jogszerűen megállapított összilletmény összegét. A korábbi ítélet alapjául szolgáló tényeket és jogszabályi értelmezést az alperes a jelen perben nem vitathatta, nem volt jelentősége annak sem, hogy az alperes a felperes illetményét milyen okból, formában és megbontásban szerepeltette az illetményíraton. A jelen eljárásban az sem volt értékelhető, hogy az alperes kompenzációs vagy egyéb céllal rendelkezett-e a 2016. évi illetményváltozásról; mindezek miatt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész az összilletmény csökkentését tiltó rendelkezésre figyelemmel csak 8.125 forint erejéig volt csökkenthető.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását, valamint költségekben való marasztalását kérte. Érvelése szerint a Kjt. 66.§ (9) bekezdés b) pontja kógens szabályként rögzíti, hogy a középfokú vagy magasabb iskolai végzettséget, illetve magasabb szakképzettséget igénylő munkakör betöltése esetén a közalkalmazottat garantált illetményként legalább a garantált bérminimumnak megfelelő összeg illeti meg. A megilleti szó használata a közalkalmazott részére jogosultságot fogalmaz meg arra, hogy a mindenkori költségvetési törvényben található illetménytáblázatban rögzített garantált illetményen felül a szintén az adott évre hatályos kormányrendeletben meghatározott összeget is megkapja, mint őt megillető illetményt.
- [8] A Kjt. 66.§ (9) bekezdésének helyes, a Kjt. 21.§ (3) bekezdésével összhangban történő értelmezése alapján az alperesnek nincs kötelezettsége arra, hogy 2013. augusztus 1-jétől a felperes bértábla szerinti illetményének összegét a garantált bérminimum összegére kiegészítse és az így elért összeget külön sorban szerepeltesse úgy, hogy erre olyan munkáltatói intézkedést hozzon, amelyben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentését is megjelenti.
- [9] Az alperes vitatta, hogy a garantált bérminimumra megbontás, külön sorban történő feltüntetés, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentéséről, átsorolásáról szóló írásbeli döntés kötelező lett volna. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt saját belátása szerint a garantált illetménybe „beszámíthatta”, átcsoportosíthatta, irányadónak tekintve a kinevezés szerint járó teljes illetmény csökkentésének tilalmát. A kormányrendeletek csak

„zsinórmértéket” határoznak meg, de nem tekinthetők a közalkalmazott besorolás szerinti illetménye önálló elemének, melyet külön sorba kellene szerepeltetni. Utólagos hozzászámításról, átnevezésről azért nem beszélhetünk, mert 2013. augusztus 1-je előtt is a garantált illetmény és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész szokásos „egybeszámításával” biztosította a munkáltató a garantált illetményminimum éves összegét. Ténylegesen nincs a közalkalmazott kinevezés szerinti illetményének egészét érintő csökkenés, amely a munkáltatói intézkedés, illetményhatározat készítését írná elő az Mt. 58.§ alapján. Az alperes hivatkozott az EBH 2006.1544. számú munkaügyi elvi határozatra is.

- [10] A másodfokú bíróság a megelőző eljárásban született ítéletében nem látott lehetőséget arra, hogy a munkáltató külön írásbeli intézkedése nélkül a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált bérminimum fedezetének tekintse és nem adott magyarázatot arra sem, hogy az átcsoportosítást, egybeszámítást milyen jogi hivatkozással tekintette meg nem engedhetőnek. Az alperes kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a Kjt. 66.§ (1) bekezdésében, (7)-(8) bekezdéseiben, (9) bekezdés b) pontjában és a 69.§-ában foglaltakat elmulasztotta értelmezni, sértve ezzel a Pp. 206.§ (1) bekezdésben foglalt, a bizonyítékok összességükben történő értelmezésének eljárásjogi elvét és így helytelen következtetést vont le a mulasztására és ezáltal a felperes részére megfizetni elmulasztott illetményre, az összilletmény 2016. évre megállapított csökkenésére. A Kjt. 21.§ (3) bekezdés alapján a közalkalmazotti kinevezési és kinevezés módosítási döntések kötelező tartalmi elemeire vonatkozó törvényi előírásokat is figyelmen kívül hagyta, a garantált bérminimumot nem egyszerű zsinórmértéknek tekintette, hanem a közalkalmazotti illetmény önálló, alanyi jogosultsággá lett elemének, kizárva a munkáltatót abból, hogy a saját mérlegelésén alapuló illetményrészt írásbeli döntés nélkül hozzászámíthassa.
- [11] Az alperes álláspontja szerint jogszerű és pusztán technikai körülmény, hogy a garantált illetményelem és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egybeszámításával érte el a garantált bérminimumnak megfelelő összeget. Az alperes a Kjt. szerint, a garantált illetményhez viszonyította a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt és nem a kormányrendeletben meghatározott összeghez, amely nem jelent semmiféle jogszabálysértést, hiszen a viszonyítási alapot a törvényi besorolás szerinti illetmény, azaz a mindenkori illetménytáblázat szerinti garantált illetmény adja. A kormányrendeletekben meghatározott garantált illetmény csak egy irányadó mértéknek tekinthető, de az még ettől nem vált a közalkalmazotti illetmény részévé. A felperes havi fizetési jegyzékei szokásos bontásban tartalmazzák az egyes illetményelemeket, tájékoztató célt szolgálnak, annak érdekében, hogy az illetményiratok ellenőrizhetőek legyenek.
- [12] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében - helyes tényállása és jogi indokai alapján - a jogerős ítélet hatályában fenntartását és

az alperes költségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az előzményi perben jogerős ítélet megállapította a felperes jogszerű - pótlékok nélkül számított - illetményét, a jogerős ítélethez képest az alperes azt egyoldalúan módosította, így a jelen pertárgyi időszak illetménye a korábbi jogszabályi hivatkozások, a Kjt. 66.§ (9) bekezdése és az Mt. 58.§-a alapján változatlanul jogszerűtlenül alacsony mértékben került meghatározásra és kifizetésre.

- [13] Az alperes nem a garantált illetmény, hanem az összilletmény tekintetében biztosította a garantált bérminimum vonatkozásában a Kjt. 66.§ (9) bekezdésében előírtakat. Az alperesi hivatkozásokkal szemben annak van jelentősége, hogy a munkáltatói parancsokban az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész elnevezésű illetményelemet írásban dokumentálta és azt a garantált illetményen felül kívánta biztosítani, a garantált illetmény összegét ugyanakkor jogszabályellenesen, az adott évi garantált bérminimumnál kisebb összegben biztosította.
- [14] A felperes - utalva a Kúria Mfv.II.10.460/2015. számú ítéletében foglaltakra - kiemelte: a garantált illetmény nem azonos az illetmény fogalmával, az illetmény megállapításáról szóló határozat hiányában nem fogadható el, hogy a munkáltató 2013. augusztus 1-től a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetményre átcsoportosítsa. A garantált illetmény összege - a Kjt. 85/A.§ 1) és m) pontja alapján, továbbá a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentésével - a garantált bérminimumra kiegészíthető, amennyiben az illetmény nem csökken. Végül a felperes az Mt. 45.§-ában, 46.§ (1)-(4) bekezdésében és 58.§-ában foglaltak alapján hivatkozott arra is, hogy a közös megegyezéssel történő módosítás kötelezettsége az alaphér vonatkozásában áll fenn; jogértelmezését támasztják alá a Kúria Mfv.II.10.043/2016/7., Mfv.II.10.080/2016. és Mfv.II.10.098/2016. számú ítéletei is.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [15] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [16] A Kúria korábbi határozataiban (Mfv.II.10.061/2018/4., Mfv.II.10.073/2018/4.) rámutatott arra, hogy a közalkalmazottak összilletményén belül vannak olyan illetményelemek, amelyek mértéke jogszabály kötelező rendelkezésén alapul (a garantált illetmény és a pótlékok) és vannak olyanok, amelyek mértéke a munkáltató mérlegelési körébe tartozik (a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész), azonban az egyes illetményelemekre nézve és azok módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési kötelezettség terheli, amely intézkedését a közalkalmazottal jogszerűen közölnie kell. Az Mt. 58.§ alapján a közös megegyezéssel történő módosítás nem csak az összilletmény összegét érintő csökkentéskor, hanem az illetmény (garantált illetmény + garantált bérminimumra történő kiegészítés + munkáltatói döntésen alapuló illetményrész) csökkentése esetén is kötelező a Kjt. 85/A. § 1) és

m) pontjaira figyelemmel. A munkáltató ezért nem hivatkozhat alappal arra, hogy az összilletmény változatlanul tartása esetén, az azon belüli illetmény összegének csökkentésekor nincs közös megegyezéssel történő módosításra vonatkozó jogszabályi kötelezettsége, valamint arra sem, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentése esetén - az illetmény, összilletmény mértékének változatlanul hagyása mellett - sincs az egyes illetményelemek összegének megváltoztatása körében tájékoztatási (intézkedési) kötelezettsége.

- [17] A Kúria határozataiban rögzítette, hogy a munkáltató a közalkalmazott illetményét (a garantált illetmény és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész együttes összegét) egyoldalú intézkedésével nem állapíthatja meg alacsonyabb összegben, mint az előző évi illetményt jogerősen megállapító ítélet, amely értelmezés - változatlan jogszabályi környezetben - a jövőre nézve is irányadó. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a munkáltató egyoldalú intézkedésével csökkentheti és meg is vonhatja, de csak addig a mértékig, hogy a közalkalmazott illetménye ne csökkenjen.
- [18] A felperest megillető illetmény összegét a felek között korábban folyt munkaügyi perben hozott jogerős ítélet állapította meg, az, hogy a felperes garantált illetménye 2016. január 1-jétől a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre, amelyre az alperes írásbeli intézkedésében a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészből csoportosított át összeget, nem volt vitatott. Az alperes intézkedhetett arról, hogy a felperes jogszabály alapján emelkedett garantált illetményét a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét csökkentve egészítse ki, azonban ezt jogszerűen csak az addigi illetmény (garantált illetmény + munkáltatói döntésen alapuló illetményrész) összegének csökkentése nélkül tehette meg. Ez az elv - a Kúria fenti döntéseiben foglaltak értelmében - akkor is irányadó, ha az illetmény helyes összege utóbb perben került megállapításra.
- [19] Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezések vizsgálatát elmulasztotta és emiatt téves következtetést vont le arra vonatkozóan, hogy intézkedés elmulasztásával az összilletmény csökkenését idézte elő. A jelen perben nem a 2013. augusztus 1-jétől hatályba lépett Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában, a 390/2012. (XII.20.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdésében és az azt követő - a garantált bérminimum mértékét meghatározó - kormányrendeletekben előírt rendelkezések vizsgálata volt az eljárás tárgya, hanem az, hogy a Kjt. 24.§ (2) bekezdés alapján alkalmazandó Mt. 58.§ szerint a kinevezés szerinti illetményben a feleknek meg kell állapodniuk.
- [20] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet, tekintve hogy az eljáró bíróságok döntésük meghozatala során nem sértették meg a felülvizsgálati kérelemben felhívott jogszabályokat, a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [21] Az alperes a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.
- [22] A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja és 56. § (1) bekezdése alapján határozott.
- [23] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.

- [24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. október 3.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő